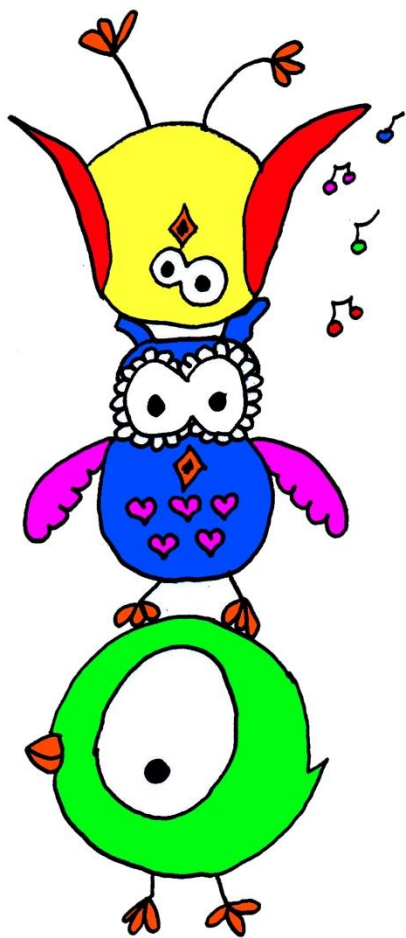

P
R
E
T
V
O
G
E
L
T
J
E
S

Peutercentrum
Pretvogeltjes
Heteren

Locatiewerkplan

Stichting Peutercentra Overbetuwe

Locatiewerkplan van Peutercentrum Pretvogeltjes te Heteren

Aangepast in oktober 2018

Hier voor u ligt het locatiewerkplan voor Peutercentrum Pretvogeltjes te Heteren.

In dit plan is nauwkeurig beschreven hoe onze locatie er uitziet, welk dagritme wordt gehanteerd en welke (locatie-eigen) regels wij hanteren.

Een locatie gebonden werkplan is een dynamisch instrument. Voortdurend veranderen inzichten en passen we zaken aan in het werken met de kinderen. Jaarlijks zal het locatie gebonden werkplan op de agenda van het locatie overleg staan om het te bespreken, te evalueren en waar nodig aan te passen. Bij tussentijdse wijzigingen zal het werkplan uiteraard ook worden aangepast. Daarnaast wordt het werkplan jaarlijks met de oudercommissie besproken.

Peutercentrum Pretvogeltjes bevindt zich in het gebouw van basisschool de Klimboom in Heteren. Dit schoolgebouw is eigendom van de gemeente Overbetuwe.

Peutercentrum Pretvogeltjes is een partner van de brede school de Vogeltuin in Heteren.

De Pretvogeltjes heeft de ingang aan de achterkant van het gebouw, aan de Schaapsakker 1. Deze ingang wordt alleen door de peuterspeelzaal gebruikt.

tel. 026-4723531, email; pretvogeltjes@spo-overbetuwe.nl.

Peutercentrum Pretvogeltjes is op alle ochtenden per week geopend.

Openingstijden op de ochtenden van 8.30 – 12.00 uur.

Op maandag, woensdag en vrijdag kan ook gebruik worden gemaakt van verlengde opvang 12.00-13.00 uur.

Er zijn twee pedagogisch medewerkers bij de Pretvogeltjes:

Özlem en Peggy

Groepen

De groepen op alle dagdelen bestaan uit maximaal 16 peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar en 2 pedagogisch medewerkers.

De meeste kinderen komen twee dagdelen naar het peutercentrum.

Kinderen die in aanmerking komen voor VVE kunnen de speelzaal een 3de en 4de dagdeel gratis bezoeken.

VVE-dagdelen:

In overleg met de jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau wordt bekeken welke peuters in aanmerking komen voor 2 extra dagdelen in het kader van het VVE-beleid vanuit de gemeente Overbetuwe.

Het gaat vooral om kinderen die een achterstand in de ontwikkeling laten zien, met name op het gebied van de taal-spraak ontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Door middel van de activiteiten vanuit “Startblokken” worden deze kinderen begeleid en gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen op meerdere ontwikkelingsgebieden.

Stagiaires

Op onze locatie komen stagiaires van verschillende niveaus: MBO PW 3-4 en snuffelstages van het Hendrik Pierson college. De stagiaires worden altijd boventallig geplaatst en worden begeleid door een vaste pedagogisch medewerker. De voortgang wordt regelmatig besproken. De ped. medewerker/begeleider is op de hoogte van de opdrachten die de stagiaire moet uitvoeren. Aan de ouders van de peuters wordt vooraf bekend gemaakt dat de stagiaire komt en voor welke periode. Afhankelijk van de duur van de stage en aard van de opleiding wordt bepaald bij welke werkzaamheden de stagiaire kan assisteren en welke werkzaamheden zij onder begeleiding van de vaste medewerkers (semi) zelfstandig mag uitvoeren. De stagiaire moet een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen overleggen en is ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang.

Vrijwilligers

Op onze locatie maken we gebruik van de ondersteuning door vrijwilligers. Zij werken altijd onder begeleiding van de pedagogisch medewerker van het peutercentrum. De vaste medewerkers zorgen ervoor dat de vrijwilliger op de hoogte is van de werkwijze en het pedagogisch beleid. De vrijwilliger moet een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen overleggen en staat ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Taakomschrijving: Assisteren van de peuterspeelzaalleidster bij voorkomende werkzaamheden. Dit kan variëren van licht huishoudelijke werkzaamheden tot het onder toezicht leiding krijgen over een groep.

Beschrijving van de locatie binnen

U komt via de voordeur binnen in de gang van Peutercentrum Pretvogeltjes.

Hier is de kapstok waaraan de kinderen hun tassen en jassen (eventueel in een luizensak) kunnen ophangen. In de gang is een binnen berging, deze wordt gebruikt als opslagruimte voor speelgoed, papier en allerlei knutselmateriaal.

Het fruit kunnen de kinderen binnen in de zaal neerleggen op de fruitschaal.

Het peutercentrum is ingedeeld in hoeken, met onder andere een huishoek, een leeshoek, een bouwhoek, een verfhoek en een themahoek die wordt aangepast aan het thema. Mocht een kind moe zijn, dan kan hij/zij uitrusten op de bank in de zaal, bij de leeshoek.

Er zijn twee grote tafels voor het maken van puzzels en het spelen met constructiemateriaal. En er is een aparte legotafel. Verder is er een hoge tafel voor allerlei knutselactiviteiten e.d. In een andere hoek is er een verfbord met plaats voor 2 kinderen om te kunnen verven. In de gang is er een lange lage tafel waar met een garage en met kleine en grote auto's gespeeld kan worden. Zo nu en dan is er een zandtafel in de ruimte waar kinderen met zand kunnen spelen.

N.B. Door het elke keer opnieuw inrichten van een themahoek kunnen een aantal meubels geschoven worden.

Er bevindt zich aangrenzend aan het peutercentrum een klein keukentje. Tegenover de keuken is een werkkast en een toilet. Voorbij de keuken zijn de twee kindertoiletten, een aankleed-verschoningstafel en een wasbak voor de kinderen. In de keuken mogen de kinderen alleen komen

wanneer ze naar de wc gaan. In de lage kastjes van de keuken zijn geen materialen aanwezig die de kinderen kunnen schaden.

Alle deuren in het peutercentrum hebben een hoge klink, zodat de kinderen niet zelfstandig er door kunnen. De buitendeur heeft een klem, die door de kinderen niet is open te maken, maar wel makkelijk door de pedagogisch medewerkers.

Er zijn twee buitendeuren, één in gang, dat is de voordeur en één bij de verfhoek, dat is de nooddeur. Er is tevens een deur die toegang geeft naar de basisschool.

Beschrijving van de locatie buiten

Het buitenterrein is omsloten door een hek dat afgesloten kan worden.

Er is voor de kinderen een zandbak die met een net wordt afgedekt. Er staat een klimrek voor jonge kinderen, een wip kip waar meerdere kinderen tegelijk op kunnen en er staan 2 banken. In het gedeelte waar het klimrek staat is de bodem bedekt met houtsnippers.

Er is een buitenberging waar we het buitenspelmateriaal bewaren, zoals de fietsen, tractors, auto's en speelgoed voor de zandbak.

Dagritme/dagdeelprogramma van de Pretvogeltjes:

8.30 – 8.40 uur:	Binnenkomst
8.45 uur:	Begroetingskring.
± 9.15 uur	Vrij spel en/of begeleide activiteit, knutselactiviteit.
10.45 uur	Opruimen, klaar maken fruit, toiletgang, handen wassen.
± 11.00 uur	Fruit/drinken aan tafel
11.30 uur	Buitenspel of afsluiting-/beweegactiviteit binnen.
11.50-12.00 uur	Ouders komen kinderen ophalen.

Er is verlengde opvang mogelijk op maandag, woensdag en vrijdag tot 13u.

Binnenkomst

Binnenkomen en begroeten van peuters en ouders. Ouders kunnen even met hun peuter meespelen of boekje lezen. Er is voor hen ook de gelegenheid om de leidsters aan te spreken om iets door te geven. Eventueel met een ouder de 1e 3md. bespreken van het overdrachtsformulier.

Begroetingskring.

In de begroetingskring wordt eerst goedmorgen lied gezongen en op een speelse manier de namen genoemd en afgetekend. Daarna zingen we een vast ritueel van verschillende bewegingsliedjes. Daarna activiteit rondom thema en als laatste laten we de peuters een plannetje maken wat ze willen gaan doen die dag.

Vrij spel

De peuters kiezen zelf hun spelmateriaal, maar leidsters zorgen ook voor een gevarieerd aanbod van spelmateriaal en activiteiten. In huis- en themahoek wordt rollenspel gestimuleerd. De leidsters spelen regelmatig mee en stimuleren zo het samenspel en taalgebruik van de peuters.

Opruimen

We zingen een opruimliedje en stimuleren de peuters om zo veel en goed mogelijk mee te helpen met opruimen

Fruit en drinkmoment

De peuters nemen zelf fruit mee. Een leidster verschoont de kinderen die nog niet zindelijk zijn en begeleidt de andere peuters bij het plassen en/of handen wassen. De andere leidster blijft bij de kinderen. Tijdens het wachten kunnen de peuters in de kring een boekje lezen. (Deze boekjes worden door het hulpje van de dag ,dit is een peuter, uitgedeeld). Er wordt over het fruit, de boekjes en het spel van de ochtend gepraat. Nadat alle peuters zijn verschoond/ naar toilet zijn geweest en hun handen gewassen hebben starten we met het eten van het fruit. Iedere peuter eet eigen meegenomen fruit. Het hulpje deelt het fruit uit. De leidsters zorgen voor water of (lauwe) thee om te drinken. Er wordt uit bekers gedronken. De peuter mag zelf kiezen of hij water of thee wilt drinken.

Plas- en verschoonronde

Peuters gaan met hulp van een leidster of zodra dit kan zelf naar het toilet. De wastafel is op peuter hoogte en de peuters wassen daar zelf of met hulp hun handen. Er staat een zeppompje en er is een papier automaat met daaronder een afvallemmer.

Peuters die nog niet zindelijk zijn nemen luiers mee in hun tas. Als er verschoond moet worden klimt de peuter met hulp van de leidster op de verschoontafel. De vieze luier gaat met de schoonmaakdoekjes in een plastic luierszak. Het kussen op de verschoontafel wordt met een hygiëne doekje schoongemaakt. De luierszak gaat direct in de container, deze staat buiten.

Buitenspel of activiteit binnen

Bij goed weer pakken de kinderen hun jassen, waarbij de leidsters de kinderen stimuleren om hun jas zelf aan te trekken. De leidsters gebruiken regelmatig het vluchtkoord om naar buiten te gaan.

Buitenspel kan zijn fietsen, rennen, klimmen op klimrek, maar ook een verstopspel, balspel, of spel met dansdoek. Ons streven is dan ook om iedere ochtend naar buiten te gaan met de kinderen.

Mocht het voorkomen dat het erg hard regent of vriest dan blijven wij binnen en doen we een afsluitingsactiviteit in de zaal met bv. muziek en dans of gym.

Einde

De kinderen worden tussen 11.50-12.00 uur opgehaald, er is dan ook nog tijd om door te geven hoe de ochtend is verlopen.

Uitvoering VVE

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Het doel van Voor- en Vroegschoolse Educatie is het voorkomen, vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen met als resultaat een aanzienlijke vergroting van kansen aan het begin van de schoolloopbaan. Het doel van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is o.a. het voorkomen, vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en ontwikkelingsachterstanden bij jonge kinderen. Het werken met VVE-programma's stimuleert

kinderen in hun ontwikkeling en bevordert dat zij beter voorbereid naar de basisschool gaan. Dat kan natuurlijk alleen als de kinderen ook daadwerkelijk komen. Het is bekend dat kinderen van deze doelgroep niet altijd naar een peutercentrum gaan. Centraal staat hierbij het creëren van een 'Doorlopende ontwikkelingslijn' voor kinderen van 2 tot 6 jaar.

Werkwijze

Er wordt op alle SPO peutercentra gewerkt met het educatieve programma Startblokken. Dat is een gecertificeerd VVE-programma. Startblokken is geschikt voor alle kinderen van 2 tot 6 jaar die een peutercentrum en/of groep 1 tot en met 2 van de basisschool bezoeken. Het programma kan goed ingezet worden ten behoeve van kinderen met een (taal)achterstand en/of ontwikkelingsprobleem (doelgroepkinderen).

Het programma heeft een ontwikkelingsgerichte aanpak. Dat betekent dat de methode aansluit op de actuele ontwikkelingsmogelijkheden en belangstelling van de kinderen in de groep en tegelijk aanstuurt op het zetten van een volgende stap in de kinderlijke ontwikkeling. Omdat de ontwikkelingsmogelijkheden en interesses per situatie en voor elk kind verschillen, wordt er niet met een voorgeschreven structuur of gesloten werkplan gewerkt. In plaats daarvan voorzien de programma's in 'bouwstenen', deze zijn:

- thematiseren
- het activiteiten aanbod
- het pedagogisch handelen
- observeren en registreren
- organisatie van de groep
- samenwerking met ouders/verzorgers

Naast het werken met Startblokken hanteren we de volgende aandachtspunten:

- Aandachtspunten in de groep

* We leren de kinderen bij kleine aanvaringen, ruzietjes ed. met "stop, houd op", eventueel de hand in de lucht houdend, grenzen aan te geven en hun zelfredzaamheid te bevorderen

* We laten de kinderen niet klimmen en klauteren op het meubilair

* We laten de kinderen niet met speelgoed gooien, tenzij het daarvoor is bedoeld

* We stimuleren de kinderen zelfstandig naar het toilet te gaan en hun jas aan te trekken en helpen indien nodig

* We stimuleren de kinderen om samen met ons op te ruimen

* Binnen in de zaal mogen de kinderen niet rennen en gillen

* We nemen maatregelen m.b.t. een goede hygiëne. We wijzen de kinderen erop regelmatig hun handen te wassen (zeker na toiletbezoek en voor het eten).

- Aandachtspunten bij het buitenspelen

- * We zorgen ervoor dat het hek op slot is
- * We laten geen kinderen tegen elkaar botsen
- * We laten de kinderen geen zand gooien naar elkaar
- * Geen ballen/ speelgoed over het hek gooien
- * Niet in de zandbak als het net er nog op ligt.

Thema-uitstapjes

Afhankelijk van het thema, maken we uitstapjes, bijv. het bezoeken van een supermarkt, bibliotheek, naar de brievenbus enz.

Ook kan het zijn dat we n.a.v. het thema een deskundige laten komen op de peuterspeelzaal, bijv. een kapster, een dokter, een clown enz.

Locatie-eigen tradities en rituelen

Rituelen zijn voor kinderen erg belangrijk. Herhaling geeft hen zekerheid en vertrouwen. Hieronder geven we een opsomming van de belangrijkste rituelen bij de Pretvogeltjes.

Rituelen bij het afscheid nemen

Wij attenderen ouders er op dat zij bewust afscheid moeten nemen. Dit geeft duidelijkheid naar het kind en naar de leidsters. Bij het raam in de huishoek, zwaaien we de ouders uit, als een kind niet bij het raam wil zwaaien, hoeft dit niet en laten we het kind vanaf zijn speelplek zwaaien.

Het afscheid moet niet te lang duren. Ouders kunnen te allen tijde bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat, zeker als het afscheid moeilijk is geweest.

Rituelen bij de verjaardag

Van alle kinderen die jarig zijn hangt er al een 'strik' aan de vliegers, met naam en datum. Zo kan iedereen zien wie er 3 of 4 jaar wordt.

Met de ouders wordt een afspraak gemaakt wanneer de verjaardag gevierd gaat worden. Ouders worden uitgenodigd om die dag bij de begroeting-/feestkring aanwezig te zijn. Ze mogen foto's van hun kind maken tijdens het feestje. De afspraak is dat er geen foto's op de sociale media gezet worden.

Wanneer een kind jarig is, wordt er een feestmuts voor hem/haar gemaakt. Ook wordt er een feestslinger opgehangen. In de kring komt de verjaardag stoel te staan voor de jarige. We delen muziekinstrumenten uit, waarna we een aantal verjaardag liedjes zingen. Midden in de kring staat de verjaardagstaart met de kaarsjes er bovenop. We "blazen" het licht uit, waarna de kaarsjes aangestoken worden. De jarige mag deze uitblazen en vervolgens de traktatie uitdelen. We vragen de ouders of ze een kleine, gezonde traktatie willen verzorgen. Het kind mag aan het eind van het feestje een cadeautje grabbelen.

Een 4-jarige krijgt een afscheidskaart mee van Pretvogeltjes.

Eten en drinken

Kinderen nemen zelf fruit mee, voor drinken zorgen de leidsters. Wanneer het warm weer is, wordt het fruit in de koelkast gezet.

Aan het begin van de fruit- en drinkenkring pakt één van de leidsters (samen met het hulpje van de dag) het tafeltje met het fruit erop.

Hulpje van de dag

Als de kinderen aan tafel zitten wordt het hulpje van de dag bekendgemaakt. Dit gebeurt op een speelse manier: Is het een jongen of een meisje? Welke kleren heeft hij/zij aan? Enz.

Het hulpje mag vervolgens de leesboekjes uitdelen en later weer opruimen.

Daarna mag het hulpje (de bakjes met) het fruit uitdelen. Hierbij worden ze gestimuleerd te vragen van wie het bakje / of fruit is die ze omhoog houden.

Na het fruit eten en het drinken mag het hulpje helpen met het schoonvegen van de tafel met een natte doek.

Als laatste mag het hulpje van de dag op het einde van de ochtend bij de deur/hek tegen de ouders zeggen: "kom maar binnen".

Wat mogen kinderen wel of niet wanneer meenemen

Kinderen mogen een knuffel meenemen. Wel wordt het kind en de ouders erop gewezen dat dit op eigen verantwoordelijkheid gebeurt. We adviseren ouders wel om de knuffel/speelgoed het liefst weer mee naar huis te nemen of anders in de tas van het kind te stoppen. Als het kind met de knuffel of het speelgoed speelt, mogen andere kinderen dit ook. Als een kind dit niet wilt, leggen we de knuffel of speelgoed op de kast.

Meenemen van gemaakte knutselwerkjes

Meestal mogen de kinderen de knutselwerkjes, verftekeningen enz. direct meenemen. Deze wordt op de tafel gelegd, zodat de ouders dit ook kunnen zien. Ook de privé eigendommen van de kinderen, zoals knuffels, haarspeldjes e.d. worden op de tafel gelegd.

Afsluiting van de ochtend

We sluiten af met een liedje. Vaak spelen we buiten tot 11.50u, tijdens het ophalen staat er een leidster bij het hek. Wanneer de kinderen binnen worden opgehaald staat er één leidster staat bij de deur.

Feesten

Op de Pretvogeltjes vieren we feesten.

We hebben respect en tonen interesse in verschillende internationale culturen. We staan open voor- en houden rekening met rituelen en feestdagen die te maken hebben met de verschillende soorten geloofsovertuigingen en culturen. En wij zijn bereid om ons werkplan hieraan aan te passen.

De meest gebruikelijke feesten staan hieronder beschreven.

Sinterklaas

We bekijken elk jaar opnieuw hoe dit gevierd wordt en houden er rekening mee dat dit binnen het Startblokkenthema moet passen. Dus een gezellige speelochtend, maar wel met alle aandacht voor

een fijn Sinterklaasfeest, met cadeautjes en pepernoten. Er worden veel foto's gemaakt, die de ouders later kunnen bekijken.

Kerst

Ook hier bekijken we elk jaar hoe we dit feest vieren.

In de laatste week voor de kerstvakantie kunnen we een kerstbrunch houden of een bv. een mooi kerststukje maken. Ook hierin bekijken we of we het Startblokkentema in kunnen passen.

Carnaval

De kinderen mogen in de laatste paar dagen voor voorjaarsvakantie verkleed naar de peuterspeelzaal komen. Voor de kinderen die niet verkleed wilden komen, zijn er verkleedkleden op de peuterspeelzaal. Als ze willen kunnen de kinderen geschminkt worden op die ochtenden.

Pasen

Geen vaste rituelen rond de paashaas. Wel wordt er gezongen en geknutseld en voorgelezen over eieren, kuikentjes enz. We organiseren meestal ook een knutselochtend waarbij ouders of grootouders mogen komen. Samen knutselen met hun peuter.

Moederdag/Vaderdag:

Voor Moederdag en Vaderdag maken we een kleine attentie voor moeder en vader.

Verdere informatie

Maken van foto's:

Tijdens het verblijf bij de Pretvogeltjes, worden er foto's van de kinderen gemaakt.

Er worden foto's gemaakt tijdens het spelen, knutselen en andere momenten, zoals Sinterklaas, kerstontbijt enz.

Deze foto's worden op Klasbord gezet.

Tijdens de intake vullen ouders een formulier waarin zij aangeven of hun peuter wel of niet op de foto mogen.

Fotograaf:

Het peutercentrum Pretvogeltjes werkt met vaste fotograaf Niels van Foto Mireat te Gendt (tel. 0481-422435). Meestal komt de fotograaf in het voorjaar, in februari of maart. Hij maakt individuele foto's en groepsfoto's.

Nieuwsbrief:

Gedurende het jaar maken we een aantal nieuwsbrieven, Pretvogeltjesnieuws. Minimaal een keer per kwartaal.

Er zijn vaste rubrieken in de nieuwsbrief, o.a. verjaardagen, nieuwe peuters, vakanties, thema's, een stukje van de ochtend uitgelicht enz. Ook plaatsen we berichten op Klasbord. Klasbord is een communicatieplatform dat speciaal ontwikkeld is voor gebruik in het onderwijs.

Liedjesboek en liedjes cd van de Pretvogeltjes:

Bij de officiële opening in maart 2013 hebben alle kinderen een liedjesboek ontvangen. Hierin staan alle en nog veel meer liedjes die veel worden gezongen op het peutercentrum. Op het liedjesboek staat de naam en het logo van de peuterspeelzaal. Tijdens de intake worden nieuwe ouders hierover geïnformeerd en krijgen zij de mogelijkheid om een cd aan te schaffen voor 5euro.

(Van dit geld worden spullen voor op de groep gekocht).

Ouders die willen komen kijken:

Ouders die zich willen aanmelden mogen een komen kijken op het peutercentrum. Als het lukt wordt er een tijdstip afgesproken. Ze krijgen tevens de benodigde info en kunnen het peutercentrum bekijken. Tijdens de jaarlijkse open dag in maart, hebben ouders en kinderen ook de mogelijkheid om het peutercentrum te bezoeken en in te schrijven.

Plaatsing van een nieuwe peuter:

Ouders en peuter krijgen een schriftelijke uitnodiging voor de eerste speelzaaldag. Aan het begin van de eerste ochtend krijgen de ouders alle benodigde informatie gedurende het intake gesprek.

Ontruimingsplan

Met de basisschool de Klimboom is er een ontruimingsplan opgesteld.

De vluchtlijn voor de kinderen zit in een tas die aan de kapstok hangt. In deze tas zitten ook een actuele lijst met de namen, adressen en telefoonnummers van alle kinderen. Op de tas staat het adres en telefoonnummer van het peutercentrum. Deze tas kan in geval van nood meteen gepakt worden.

Met de kinderen wordt regelmatig geoefend met de vluchtlijn, namelijk wanneer we naar buiten gaan om buiten te spelen.

Op het peutercentrum zijn 3 uitgangseuropen. De voordeur, een nooddeur aan de andere kant en een toegangsdeur naar de basisschool van de Klimboom.

Met de BHV-ers van de Klimboom is er met een pedagogisch medewerker een aantal keren per jaar overleg over het ontruimingsplan.

Na een gezamenlijke ontruimingsoefening met de Klimboom volgt er elke keer een evaluatie.

Peggy en Özlem zijn beiden gecertificeerd in Eerste hulp aan Kinderen.

Ozlem is een gecertificeerd BHV-er.

Peggy zit in het certificeringsproces van BHV.

Website SPO

In totaal maken 12 peutercentra onderdeel uit van Stichting Peutercentra Overbetuwe (SPO). Peutercentrum Pretvogeltjes heeft zelf geen website maar op de website van Stichting Peutercentra Overbetuwe: www.spo-overbetuwe.nl, kunt u veel informatie vinden bijvoorbeeld over het pedagogisch beleid en actuele inspectierapporten. Wel is er een facebook pagina; Peutercentrum Pretvogeltjes. Hierop staan o.a. berichten over ons thema.

Ouderparticipatie

Bij de activiteiten in het peutercentrum staat het kind centraal. Een goede relatie tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers binnen ons peutercentrum is echter van groot belang voor de ontwikkeling van het kind.

Ons peutercentrum geeft op de volgende manier een invulling aan het contact met de ouders/verzorgers.

- Bij het eerste bezoek van de peuter aan ons peutercentrum wordt een intakeformulier ingevuld met aanvullende, gegevens die voor de peuter belangrijk zijn, zoals mogelijke voedselallergieën, het karakter van het kind, zijn plaats in het gezin, enzovoort. Ouders kunnen altijd opvoeding ondersteunende vragen stellen aan de pedagogisch medewerkers.
- Tijdens het brengen en ophalen van de peuters is er contact met de ouders of verzorgers. Ouders en pedagogisch medewerkers kunnen vragen stellen, wensen kenbaar maken en problemen naar voren brengen.
- Op ons peutercentrum zijn er praktische werkavonden waarbij ouders het werk van de pedagogisch medewerkers ondersteunen, bijvoorbeeld bij de voorbereiding van het Sinterklaasfeest, zomerfeest of een schoonmaakavond/ middag.
- Ons peutercentrum heeft een oudercommissie die de ouders/verzorgers vertegenwoordigt en met de pedagogisch medewerkers kritisch kijkt naar de dagelijkse gang van zaken.
- Ouders helpen bij de uitstapjes met de peuters naar bijvoorbeeld bibliotheek of kinderboerderij.
- Ouders helpen bij het schoonmaken van het speelgoed of de buitenspeelruimte.
- Ouders worden o.a. door middel van een nieuwsbrief geïnformeerd (per mail). Aparte bijlage over een Thema worden ook via de mail verstuurd. Ook wordt er een exemplaar op het informatiebord gehangen. Het informatiebord hangt in de hal.

Oudercommissie

Op grond van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko) is het verplicht dat ieder peutercentrum een oudercommissie heeft. Naast de wettelijke verplichting vindt SPO het ook belangrijk dat er oudercommissies zijn. De oudercommissie geeft adviezen (adviesrecht) over het beleid van het peutercentrum. Dit kan betrekking hebben op verantwoorde kinderopvang in het algemeen en/of over bijvoorbeeld voeding, maar ook over het pedagogisch beleid met name, veiligheid en gezondheid, over de openingstijden, over spel- en ontwikkelingsactiviteiten, over de prijs en bijvoorbeeld over een klachtenregeling. De oudercommissie kan zowel gevraagd en

ongevraagd advies uitbrengen aan de directeur bestuurder. Ook ondersteunt de oudercommissie de leidsters bij vieringen en organisatorische taken.

De oudercommissie komt een aantal keren per jaar bij elkaar, samen met een pedagogisch medewerker van de Pretvogeltjes. De laatste notulen worden doorgesproken en daarnaast worden er nieuwe punten besproken. Ouders van de oudercommissie geven advies over beleidszaken en worden ook veel ingeschakeld bij bijv. open dag, kerstontbijt, sinterklaasfeest ed.

Een lijst met namen van de oudercommissieleden is te vinden op het memobord in de hal.

Email adres oudercommissie: ocpretvogeltjes@outlook.com

Informatie naar ouders

We informeren we ouders via e-mail over bv. een nieuw thema of andere zaken die van belang zijn binnen het peutercentrum. En vragen we bv. ondersteuning van ouders bij (thema-)activiteiten. Ook ontvangen ouders enkele keren per jaar onze nieuwsbrief Pretvogeltjesnieuws. En plaatsen we berichten op Klasbord. Klasbord is een communicatieplatform dat speciaal ontwikkeld is voor gebruik in het onderwijs.

Overlegvormen, Samenwerking en overige contacten.

Teamoverleg:

De leidsters van de Pretvogeltjes komen regelmatig bij elkaar voor een overleg. Tijdens de teamvergadering bespreken we diverse onderwerpen: nieuw thema, aankopen, allerlei lopende zaken.

Leidsteroverleg

Enkele keren per jaar vindt er een leidsteroverleg plaats, voor alle pedagogisch medewerkers van SPO onder leiding van de manager.

Mentorschap / overdracht naar de basisschool:

Alle kinderen zijn verdeeld en hebben een mentor. Tijdens de intake wordt dit met de ouders besproken. Er is een lijst aanwezig waarop de verdeling van de mentorkinderen staat.

Mentoren zetten hun kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in om kinderen te helpen hun ontwikkelingsdoelen te bereiken (vrij vertaald naar Cohen en Galbraith, 1995). Bij SPO heeft ieder kind heeft zijn eigen mentor waardoor er meer ruimte is voor de pedagogisch medewerker om een paar kinderen echt goed te leren kennen. Hierdoor kunnen zij beter inspringen op de behoeften van deze kinderen en zo ook zullen de kinderen eerder contact zoeken met hun mentor. Door een goede vertrouwensrelatie op te bouwen, zullen kinderen zich eerder emotioneel veilig voelen. De mentor fungeert als vast aanspreekpunt voor ouders, doet de observaties voor het HOREB (Handelingsgericht Observeren, registreren en Evalueren) en voert de oudergesprekken, tussendoor, en als het zover is dat de peuter naar de basisschool gaat. Aan het eind van de peutercentrumtijd is er met de mentor een zogenaamd eindgesprek met de ouder/verzorger en draagt de mentor het overdrachtsformulier over aan de basisschool waar het kind naar toe gaat. Dit gebeurt altijd met instemming van de ouders / verzorgers.

Ambulant medewerker vanuit De Driestroom

Op onze groep werken wij samen met enkele ambulant medewerkster van De Driestroom. Zij komen vier ochtenden per week 2 a 3 uurtjes op de groep. De ambulant medewerksters komen specifiek voor enkele peuters met een extra zorgvraag. Dit gaat in overleg met desbetreffende ouders, de zorg coördinator en de gemeente. De ambulant medewerkers begeleiden deze peuters bijvoorbeeld tijdens de kring maar ook met individuele activiteiten in de hal.

Voorschoolse zorgcoördinator:

De leidsters kunnen de hulp inschakelen van een voorschoolse zorgcoördinator, Veronique van Egmond. Veronique is in dienst bij de GGD en in opdracht van de Gemeente Overbetuwe kan zij de leidsters ondersteunen bij kleine en grote vragen over de ontwikkeling van een kind.

Zij kan komen observeren op de groep als ouder(s)/verzorger(s) hier mondeling toestemming voor hebben gegeven. Vervolgens bespreekt zij de observatie met de ouder(s)/verzorger(s). In overleg sluit ook een pedagogisch medewerkster aan bij dit gesprek.

Naar aanleiding van de observatie en het gesprek geeft Veronique advies. Dit kan een plan van aanpak zijn voor op de groep of een doorverwijzing naar hulpverlening.

Verder kan Veronique groepsobservaties doen waarbij zij de leidsters ondersteunt d.m.v. tips en ondersteuning bij signalering.

Veronique werkt samen met de jeugdverpleegkundigen en de jeugdarts van de GGD en de jeugdconsulenten van de Gemeente.

Bibliotheek:

Wij zijn lid van en hebben ook contact met de bibliotheek..

Als wij boeken nodig hebben, bijvoorbeeld bij een nieuw thema, kunnen we dit via de bibliotheek regelen.

Zij zoeken dan een aantal boeken bij elkaar en berichten ons wanneer we de boeken kunnen ophalen bij de bibliotheek in Heteren.

Ook komt de contactpersoon van de bibliotheek twee keer in het jaar (meestal rond de tijd van de Nationale Voorleesweken) op de peuterspeelzaal om de kinderen voor te lezen.

Speeltheek:

Wij zijn lid van de speeltheek. Iedere zes weken wordt er vijf stuks speelgoed geleend. De speeltheek is in Arnhem.

Brede School de Vogeltuin:

Een Brede School is een samenhangend netwerk van toegankelijke en goede voorzieningen voor kinderen, jongeren en gezin, met de school als middelpunt. Inhoudelijke samenwerking tussen scholen en andere instellingen is hét kenmerk van Brede Scholen. De ontwikkelingskansen van kinderen vergroten, een doorgaande ontwikkelingslijn realiseren en een sluitend netwerk rond het kind creëren zijn de centrale doelstellingen. Daarnaast speelt het creëren van een veilige omgeving en het ontwikkelen van sociale competentie een belangrijke rol. Het peutercentrum kan binnen het Brede-School concept enkele specifieke functies vervullen. Te denken valt hierbij aan het peutercentrum als:

Entree van de Brede school;

Broedplaats voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie;

(Eerste) contactplaats voor jonge ouders;

Voorportaal naar de basisschool;

Vorbereider op het basisonderwijs;

Vindplaats voor ontwikkelingsstoornissen / -achterstanden.

De Pretvogeltjes maakt deel uit van de brede school de Vogeltuin in Heteren.

Regelmatig is er overleg met de diverse partners van de brede school de Vogeltuin. Dit kan een bespreking zijn over een activiteit die georganiseerd gaat worden.

Ook wordt er deelgenomen aan trainingen en cursussen die de brede school voor de medewerkers organiseert.

www.bredeschooldevogeltuin.nl

Peuter-kleuter overleg:

Twee keer in het jaar komen pedagogisch medewerkers van het peutercentrum, de leerkrachten van groep 1 en 2 van de drie basisscholen en de pedagogisch medewerkers van twee kinderdagverblijven bij elkaar.

Er wordt over allerlei zaken gepraat omtrent het jonge kind.

Veiligheid- en gezondheidsbeleid

Actueel houden en evalueren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid (intern en extern)

Het is van groot belang dat iedereen (ouders en pedagogisch medewerkers, stagiairs en vrijwilligers) zich bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid betrokken voelen en weten. Daarom wordt periodiek, minimaal jaarlijks, op de te houden leidsterbijeenkomsten het veiligheids- en gezondheidsbeleid, zoals omschreven in het Pedagogisch beleidsplan 2018 en de Locatie gebonden werk-ouderbeleidsplannen besproken, teneinde deze actueel te houden, te evalueren en zo nodig bij te stellen. Daarnaast zal periodiek, door de locatiemanagers samen met de pedagogisch medewerkers, overlegd worden of er wijzigingen zijn in de omstandigheden (bijvoorbeeld bij verhuizing) die betrekking hebben op de veiligheid en/of gezondheid op het desbetreffende peutercentrum. De pedagogisch medewerkers zullen eveneens periodiek overleg hebben, tenminste halfjaarlijks, met het eigen team en met de oudercommissie over de veiligheids- en gezondheidsaspecten op hun peutercentrum. Bij indiensttreding van nieuwe pedagogisch medewerkers zullen zij bekend worden

gemaakt met het veiligheids- en gezondheidsbeleid en ook in de gelegenheid worden gesteld hun inbreng te hebben (vaak zien nieuwe ogen zaken waaraan anderen al gewend zijn). Daarnaast zal themagewijs in het jaarlijkse scholingsplan aandacht worden gegeven aan aspecten die samenhangen met het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Grote risico's

Fysieke veiligheid:

Hoe kunnen we de kinderen beschermen tegen grote risico's?

Grote risico's zijn: vallen van hoogte, verstikking, vergiftiging, verbranding en/of verdrinking

Aandachtpunten bij het buitenspelen:

Buitenspelen is leuk en gezond (lekker fietsen en bewegen) en is dan ook een vast onderdeel van ons dagprogramma.

Pretvogeltjes heeft een buitenspeelplaats aansluitend aan het gebouw. De buitenspeelplaats is helemaal door een hek omgeven.

Genomen maatregel:

De pedagogisch medewerksters zorgen ervoor dat het hek dicht is als de kinderen op de speelplaats zijn. De peuters kunnen het hek niet zelf open maken. We laten de kinderen geen zand gooien naar elkaar, en letten erop dat er bij het fietsen niet tegen elkaar wordt gebotst.

Vallen van hoogte:

Genomen maatregelen:

Rondom het klimtoestel is een zachte ondergrond.

Verstikking:

Genomen maatregelen:

We letten op loshangende touwtjes e.d. die eventueel gevaar kunnen opleveren bij klimtoestellen e.d.

Vergiftiging:

Genomen maatregelen:

Gevaarlijke stoffen zoals batterijen, schoonmaakmiddelen worden buiten bereik van de peuters opgeborgen.

Verbranding:

Genomen maatregelen:

Hete thee (en koffie) wordt altijd hoog weggezet. De waterkoker staat buiten bereik van de peuters.

Verdrinking:

Genomen maatregelen:

Tijdens het buitenspelen gaat de poort dicht. Bij uitstapjes lopen de kinderen aan het vluchttouw.

Verschoenen van kinderen

Genomen maatregel:

Als er een kind verschoond moet worden, kunnen er alleen kinderen mee die zichzelf kunnen redden. Het kind op de verschoontafel wordt nooit alleen/los gelaten.

Peutergym

Voor het geven van peutergym wordt gebruik gemaakt van de gymzaal van de Klimboom die voldoet aan de eisen van veiligheid.

Genomen maatregel:

De leidsters hebben training gehad om peutergym te kunnen aanbieden.

Kinder-EHBO

We doen er van alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit niet altijd geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich calamiteiten voordoen waardoor EHBO noodzakelijk is. Daarom is er op iedere peutercentrum van SPO tijdens de openingsuren altijd minimaal één volwassene aanwezig te die beschikt over een geldig en geregistreerd certificaat voor Kinder-EHBO diploma.

Genomen maatregel:

Er is een lijst van certificaten Kinder-EHBO vastgelegd. (Zie bijlage 2: EHBO-certificaten)

Sociale veiligheid

Grote risico's zijn: ontbreken van voldoende toezicht (Vierogenprincipe), grensoverschrijdend gedrag, kindermishandeling en vermissing

Het Vierogenprincipe

Bij de sociale onveiligheid kan het tevens ook gaan om grote geestelijke en fysieke risico's.

Het is duidelijk dat er richtlijnen (protocollen) moeten zijn. Maar zonder uitdrukkelijke aandacht voor de gang van zaken zijn richtlijnen (protocollen) dode letters. Wij streven daarom een open aanspreekcultuur na. Doel van het Vierogenprincipe is te voorkomen dat volwassenen zich ongehoord en/of ongezien kunnen terugtrekken met een kind. Mochten signalen worden opgevangen over interacties tussen of met kinderen waar je vraagtekens bij zet, maak dit dan bespreekbaar. Daarenboven hebben we de volgende afspraken/maatregelen getroffen.

Genomen maatregelen:

Er is doorgaans meer dan één pedagogisch medewerker aanwezig op de groep. Pedagogisch medewerkers en/of andere volwassenen altijd met z'n tweeën (of meer) op stap gaan met kinderen. Er doorzichtige afscheidingen tussen groepsruimtes en gangen zijn.

De regel is dat peuters niet in de binnen berging mogen komen. Dit wordt voorkomen door de hoge deurklink. Als een leidster uit deze ruimte iets moet pakken blijft de deur open.

Een leidster kan zich daar ook niet onopgemerkt voor langere tijd bevinden met een peuter zonder dat dit direct opgemerkt zou worden door haar collega.

De twee peutertoiletjes en de verschoontafel bevinden zich in de keukenruimte. Wanneer een pedagogisch medewerker met luier verschonen of bij een wc bezoek aanwezig is, kan de andere pedagogisch medewerker ten allen tijde binnenlopen en er een oog ophouden. Bij de peuter-wc-tjes zijn halve deuren waar iedereen zo overheen kan kijken. De deur van de keuken is voorzien van glas en is altijd geopend. Een zeer transparante en open situatie.

Op een vast tijdstip op de ochtend gaan alle zindelijke kinderen naar het toilet, vergezeld door een van de pedagogisch medewerksters.

Grensoverschrijdend gedrag of het risico daartoe bij volwassenen

Met haar handelen, met haar beleid en met het 'Protocol grensoverschrijdend gedrag en gedragsregels' wil Stichting Peutercentra Overbetuwe (SPO) grensoverschrijdend gedrag voorkomen en indien nodig aanpakken. De gedragsregels moeten zorgen dat iedereen weet wat van hem of haar wordt verwacht en duidelijk maken dat er geen plaats is voor machtsmisbruik, ongewenste intimiteiten, pesten en ander dergelijk ongewenst gedrag.

Dit alles om een prettig en vooral veilig klimaat te scheppen binnen de peutercentra.

Genomen maatregel:

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent gedrag (VOG).

Op teamvergaderingen wordt regelmatig gesproken over het aspect grensoverschrijdend gedrag en durven elkaar daarop ook aan te spreken en/of maken opgevangen signalen tijdig bespreekbaar. Het protocol is op het peutercentrum aanwezig en de ouders zijn op de hoogte van het bestaan van het protocol (Nieuwsbrieven voor ouders en opgenomen in het Pedagogisch beleidsplan SPO: Hoofdstuk 8.3.)

Grensoverschrijdend gedrag of het risico daartoe bij kinderen

Met de vier pedagogische basisdoelen samen beschrijft Riksen - Walraven welke kwaliteiten (voorwaarden) nodig zijn om goede, verantwoorde opvang voor (jonge) kinderen te kunnen bieden. Het bieden van veiligheid in de brede zin van het woord, het hanteren van regels en ook het overbrengen van normen en waarden draagt bij aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag.

- 1) Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
- 2) Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- 3) Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties.
- 4) Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

Genomen maatregel:

Kinderen gelegenheid bieden om zich de normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken:

De kinderen leren wat wel en niet mag. Er zijn veel ongeschreven gedragsregels: je mag een ander geen pijn doen, samen delen, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met kinderen probeer je ze dit bij te brengen. Dit basisdoel is de kern van de opvoeding. Je laat kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met omgangsvormen in onze samenleving.

Zie voor de nadere uitwerking deel 2 van het Pedagogisch beleidsplan 2018 (Speelwerkplan: Hoofdstuk 1.3. en 1.4).

Kindermishandeling

Kindermishandeling door volwassenen is ernstig en heeft grote impact. Dit kan ook spelen bij kinderen onderling, denk ook aan pestgedrag! Dit willen wij natuurlijk graag voorkomen daarbij moet ook veel aandacht uitgaan naar preventie.

Genomen maatregel:

Bij kindermishandeling door volwassenen en/of het vermoeden daarvan gebruiken we bij SPO de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, 2013'. De Meldcode is op ieder peutercentrum bekend en ook voor inzage beschikbaar en staat eveneens op onze website.

Als het gaat om kinderen onderling kan preventief goed gewerkt worden met de vier pedagogisch doelen van Riksen - Walraven. Daarnaast moeten er, als dit nodig mocht zijn, aanvullende afspraken worden gemaakt als een kind een ander kind mishandelt (dat vraagt om individueel maatwerk). Moet ook expliciet onderdeel uit maken van de jaarlijkse evaluatie van het Veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Vermissing

Goed toezicht moet uiteraard vermissing voorkomen. Mocht er toch een peuter worden vermist dan dient onverwijld te worden gehandeld overeenkomstig het protocol 'Vermissing peuter'.

Genomen maatregel:

Naast de preventieve maatregelen toezicht etc. heeft ieder peutercentrum heeft een protocol dat bij vermissing van een peuter onmiddellijk in werking dient te worden gesteld.

Achterwachtregeling

Indien op een peutercentrum van SPO slechts één pedagogisch medewerker op de locatie is de zogenaamde achterwachtregeling van kracht.

Genomen maatregel:

De uitwerking van deze regeling is opgenomen in het locatie gebonden ouder- beleidsplan van desbetreffend peutercentrum.

Gezondheid

Grote risico's zijn: Gastro enteritis (kruisbesmetting bij bijv. luier verschonen) , voedselinfectie, infectie via water (legionella), huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard) en luchtweginfectie (bijvoorbeeld RS virus).

- Bij verspreiding via de lucht
Genomen maatregel: Hoest-niesdiscipline, ventileren en luchten.
- Bij verspreiding via de handen
Genomen maatregel: Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier en persoonlijke hygiëne zoals kleding, nagels en sieraden en handschoenen.
- Bij verspreiding via voedsel en water (legionella):
Genomen maatregel: Voedsel/water hygiëne en voedsel-water/veiligheid.
- Bij verspreiding via oppervlakken (speelgoed):
Genomen maatregel: Goede reiniging daarvan, bijvoorbeeld van speelgoed.

Kleine risico's

Hoe kunnen we de kinderen leren omgaan met kleine risico's?

Kleine risico's zijn: ongelukjes bij spelsituaties, niet goed omgaan met speelgoed en gereedschap en onvoldoende wassen van handen bij het naar de toilet gaan en bijvoorbeeld de afvalcontainers.

We willen de kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen, Maar met over bescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen grote risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Er zit zelfs ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op de motorische vaardigheden
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot de sociale vaardigheden

Om met een goede manier om te gaan met de kleinere risico's maken we afspraken met elkaar en de kinderen.

Genomen maatregel:

*Gemaakte afspraken in de groep

*We laten de kinderen niet klimmen en klauteren op het meubilair.

*We laten de kinderen niet met speelgoed gooien, tenzij het daarvoor is bedoeld.

*We stimuleren de kinderen om zelfstandig naar het toilet te gaan en helpen indien nodig.

*We stimuleren de kinderen om samen met ons op te ruimen.

*Binnen in de speelzaal mogen de kinderen niet rennen en hard gillen.

*We nemen maatregelen m.b.t. een goede hygiëne.

*We wijzen de kinderen erop regelmatig hun handen te wassen

(zeker na toiletbezoek en voor het eten).

*We stimuleren de zelfredzaamheid.

Achterwachtregeling:

Tijdens de verlengde opvanguren is de leidster alleen op de groep, daarom zijn er duidelijke afspraken gemaakt met de basisschool over de bereikbaarheid. Bij calamiteiten kan de kleuterjuf 1+2 de groep overnemen. Dit is mogelijk omdat het lokaal van groep 1+2 naast het peuterlokaal is.

Taaltoets 2F / 3F:

Enkele medewerkers voldoen aan de taaleis 2F/3F.

Enkele medewerkers volgen scholing en doen herkansing 2F / 3F taaltoets.

Op deze locatie zijn de medewerkers als volgt geschoold:

Medewerker 1: Gecertificeerd VVE startblokken sinds feb 2012

In certificeringsproces 2F/3F taaltoets (onderdeel begrijpend lezen)

Medewerker 2: In certificeringsproces VVE Startblokken sinds mei 2018

Gecertificeerd 2F/3F taaltoets december 2017